

2024-06-14

§37 Beslut om remissvar på betänkande En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Diarienummer SFP2024/14

Strukturfondspartnerskapets beslut

1. Yttrandet över slutbetänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel, SOU 2024:22, godkänns med kompletteringar kring tidplan och översyn av Tillväxtverkets uppdrag.
2. Partnerskapet beslutar att ge arbetsutskottet delegation att godkänna det reviderade remissvaret.

Deltar ej i beslutet

Fredrik Samnegård, Försäkringskassan deltar inte då Försäkringskassan kommer skicka in ett eget remissvar.

Sammanfattning av ärendet

Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige har fått möjlighet att yttra sig gällande betänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22).

- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige ställer sig positiv till utredningens förslag att ansvaret för hantering av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning samlas hos en myndighet och att den myndigheten är Tillväxtverket.
- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige är inte enig i utredningens bedömning att antalet regionala program med finansiering från Europeiska regionalfonden bör minska under kommande programperiod och föreslår därför att de åtta regionala programmen finns kvar.
- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige håller med utredarna att dagens system med strukturfondspartnerskap behöver ses över, men avstyrker utredningens förslag om att ersätta dagens regionala strukturfondspartnerskap med ett system med regionala referensgrupper som utgör särskilda organ inom förvaltande myndighet och föreslår istället organisering i förmedlande organ med beslutanderätt.

*Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige avstyrker utredningens förslag om ett stegvist införande av regionala referensgrupper under innevarande programperiod och föreslår att den nya förvaltningsorganisationen träder i kraft den 1 januari 2028.

Fortsättning § 37

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Birgitta Sacrédeus (KD) föreslår att remissvaret kompletteras med att utredningens förslag om ett stegvist införande av regionala referensgrupper under innevarande programperiod avstyrks samt föreslår att den nya förvaltningsorganisationen träder i kraft den 1 januari 2028.

Magnus Svensson (C) föreslår att första punkten i sammanfattningen och stycket rörande "En myndighet" kompletteras med tillägget att Tillväxtverkets uppdrag behöver ses över och breddas för att täcka in alla delar av ESF+.

Beslutsgång

Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige godkänner föreslagna kompletteringar.

I ärendet redovisas följande dokument:

1. Tjänsteutlåtande daterat 2024-05-29
2. Remissvar daterat 2024-05-29
3. Betänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Skickas till

Finansdepartementet

Medfinansieras av
Europeiska unionen

REMISSVAR

Strukturfondspartnerskapet

Datum
2024-06-19

Diarienummer
SFP 2024/14

Finansdepartementet Regeringskansliet

Remissvar gällande betänkande En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige har beretts möjlighet av Finansdepartementet att yttra sig över slutbetänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22).

Strukturfondspartnerskapet (SFP) Norra Mellansverige begränsar sitt yttrande över utredningens förslag om förvaltning av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska Socialfonden+ (ESF+).

Sammanfattning

- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige ställer sig positivt till utredningens förslag att ansvaret för hantering av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning samlas hos en myndighet och att den myndigheten är Tillväxtverket med tillägget att Tillväxtverkets uppdrag behöver ses över och breddas för att täcka in alla delar av ESF+.
- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige är inte enig i utredningens bedömning att antalet regionala program med finansiering från Europeiska regionalfonden bör minska under kommande programperiod och föreslår därför att de åtta regionala programmen finns kvar.
- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige håller med utredarna att dagens system med strukturfondspartnerskap behöver ses över, men avstyrker utredningens förslag om att ersätta dagens regionala strukturfondspartnerskap med ett system med regionala referensgrupper som utgör särskilda organ inom förvaltande

Postadress
Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun

Besöksadress
Region Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt
023-49 00 00
www.regiondalarna.se
232100-0180

Handläggare
Åsa Norrman
Sekreterare
+46727404582
asa.norrman@regiondalarna.se

Medfinansieras av
Europeiska unionen

YTTRANDE

Strukturfondspartnerskapet

Datum
2024-06-19

Diarienummer
2024/14

myndighet och föreslår istället organisering i förmedlande organ med beslutanderätt.

- Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige avstyrker utredningens förslag om ett stegvist införande av regionala referensgrupper under innevarande programperiod och föreslår att om den nya förvaltningsorganisationen genomförs, träder den i kraft den 1 januari 2028.

En myndighet

Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning ska stödja det övergripande målet med sammanhållningspolitiken. SFP Norra Mellansverige ställer sig positiv till utredningens ambition att skapa synergier mellan fonderna samt överbygga administrativa och förvaltningskulturella hinder för fonderna som omfattas av samma EU-gemensamma förordning, genom att hanteringen av dessa samlas hos en myndighet.

SFP Norra Mellansverige menar att en förvaltande myndighet för båda fonderna kan skapa gynnsamma förutsättningar för fondsamverkan, enhetlig tolkning av regelverk samt ett enhetligt system för ansökan och administration av ERUF- och ESF-projekt. Det är dock något oklart vad en ökad samordning skulle innebära mer konkret och därför krävs det tydligare riktlinjer kring hur fonderna ska komplettera varandra för att uppnå störst effekt.

Utredningen saknar resonemang om eventuella intressekonflikter som kan uppstå hos en förvaltande myndighet som även ansvarar för nationella uppdrag kopplat till förvaltningsuppdraget. Det är också viktigt att Tillväxtverkets uppdrag ses över och breddas för att täcka in alla delar av ESF+.

Antalet regionalfondsprogram

Utredningen gör en bedömning att antalet regionalfondsprogram bör minska till ett program under kommande programperiod. SFP Norra Mellansverige är inte enig i den bedömningen.

Det svenska upplägget med många regionalfondsprogram medför kanske mer arbete jämfört med uppläggen i exempelvis Danmark och Finland men medger å andra sidan större möjligheter till hänsynstaganden till regionala förutsättningar och förankring. SFP Norra Mellansverige menar att ett territoriellt perspektiv krävs för att säkra en ändamålsenlig och effektiv

Medfinansieras av
Europeiska unionen

YTTRANDE

Strukturfondspartnerskapet

Datum
2024-06-19

Diarienummer
2024/14

användning av EU-medlen, vilket innebär ett fortsatt regionalt och lokalt inflytande över hur EU-medlen riktas.

SFP Norra Mellansverige anser att fonderna hör hemma nära regionerna som ett medel för regional utveckling där den platsbaserade ansatsen är en förutsättning för goda resultat. Det är viktigt att ha i åtanke att förutsättningarna för en hållbar regional utveckling varierar mellan olika delar av landet. EU har delat in Sverige i åtta regioner och för Norra Mellansveriges del som är en övergångsregion, är det därför extra viktigt att insatser för en hållbar regional utveckling har ett territoriellt perspektiv och tar hänsyn till respektive regions särprägel.

SFP:s organisation och roll

Partnerskapen ska verka i enlighet med principen om flernivåstyrelse och med en nedifrån och upp-strategi. Det finns inga formkrav för hur partnerskapen ska organiseras eller hur deras arbete ska bedrivas i övrigt. EU-kommissionens revisorer noterar dock att partnerskapen i dess nuvarande form inte kan anses vara en del av förvaltnings- och kontrollsystemet. Med anledning av denna kritik anser SFP Norra Mellansverige att det finns anledning att se över partnerskapens organisering och roll.

Strukturfondspartnerskapets breda sammansättning är betydelsefull då den bidrar med kompetens och lokal/regional kännedom och möter därmed kravställningen om tillämpning av partnerskapsprincipen och flernivåstyret i hela programcykeln. Att genomföra EU:s sammanhållningspolitik för att skapa social, ekonomisk och territoriell sammanhållning mellan regionerna i EU kan inte uppnås med en starkare nationell styrning som utredningen föreslår.

SFP Norra Mellansverige anser att det är viktigt att ta till vara den breda regionala kompetensen som finns inom partnerskapen och att den regionala och platsbaserade anknytningen måste värnas. SFP Norra Mellansverige bedömer att den samlade flernivåkompetensen i partnerskapen har bättre förutsättningar och förmåga att bedöma de regionala behoven och prioritera hur EU-medlen ska användas än en centraliserad myndighet. Därför föreslår SFP Norra Mellansverige att partnerskapen organiseras som förmedlande organ av förvaltande myndighet med en tydlig avgränsning av de delegerade uppgifterna. I de delegerade uppgifterna ska inrymmas beslutanderätt över hur EU-medlen i fonderna ska prioriteras.

Partnerskapsprincipen

I artikel 8 i EU-förordningen 2021/1060 om partnerskapsprincipen framgår att strukturfondspartnerskapen ska delta i utformningen, genomförandet och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

YTTRANDE

Strukturfondspartnerskapet

Datum
2024-06-19

Diarienummer
2024/14

utvärderingen av program. Danmark och Finland har partnerskapsorgan som liknar det svenska men med ett mer omfattande uppdrag. I Danmark och Finland är partnerskapens rekommendationer om vilka ansökningar som ska beviljas stöd bindande liksom i Sverige. Utifrån dessa reflektioner anser SFP Norra Mellansverige att det bör vara både möjligt och önskvärt att partnerskapen i Sverige får en utökad roll i utformning och utvärdering av programmen samt att beslutanderätten kring vilka ansökningar som ska beviljas medel ligger kvar på partnerskapen som förmedlande organ under den förvaltande myndigheten. På så sätt stärks rättssäkerheten genom möjligheten till insyn och kontroll av processen kring ansökan om projektmedel. Själva besluten om projektmedel är inte överklagningsbara, så den delen påverkas inte av en ny organisation för förvaltning av EU-medel.

Tidplan för implementering av en ny förvaltning

Utredningen föreslår att upphäva lagen om strukturfondspartnerskap den 1 juli 2025, medan följdändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2028. Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige delar uppfattningen att organisatoriska förändringar hos förvaltande myndighet bör vara fullt genomförda när den nya programperioden börjar, men motsätter sig ett stegvis införande. Lagen om strukturfondspartnerskap (2007:459) bör upphävas först när de nya förordningarna träder i kraft för att säkerställa Sveriges åtaganden enligt EU-förordningen 2021/1060 artikel 8 om partnerskap och flernivåstyre under den innevarande programperioden.

Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige anser att förslaget att ändra förvaltningsstrukturen under den pågående programperioden med stor sannolikhet kommer leda till fördröjningar och minska utnyttjandegraden av medel under den nuvarande programperioden. Därför föreslår vi att samtliga förändringar i förvaltningen för ERUF och ESF+ som beslutas, bör genomföras tidigast den 1 januari 2028.